Taxon Achimenes venusta

Název taxonu	Achimenes venusta
Vědecký název taxonu	Achimenes venusta
Jména autorů, kteří taxon p...	Paxton (1847)
Odrůda	´Ambroise Verschaffelt´
Český název	křivutka spanilá
Synonyma (zahradnicky pou..	Achimenes hybrida Hort. (nom.illeg.)
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Odrůda

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Neotropická květenná říše a Karibská oblast
Biogeografické regiony - po..	zahradní hybrid - rodičovské druhy z jihu Mexika (Achimenes patens Benth.) nebo z celého Karibiku (Achimenes erecta Fuchs)

Zařazení

Fytocenologický původ	zahradní hybrid - rodičovské druhy na mokrých skalách a kamenitých potočních březích v sezónně opadavých selvas do 1600 m nadmořské výšky (ptenofylofyt, petrochtofyt)
Pěstitelská skupina	Interiérová rostlina okrasná listem
Životní forma	Kryptofyt

Popisné a identifikační znaky

Habitus	větvené byliny, dle odrůdy zpravidla do 0.2 - 0.4 m vysoké
Kořen	nitkovité kořeny z oddenků pokrytých masitými šupinami
Výhony	vystoupavé, měkce pýřité, zpravidla purpurové, vstřícně olistěné
Listy	řapíkaté, hrotnatě vejčité se zubatými a brvitými okraji, pýřité, shora temně a leskle zelené, vespod často purpurové, lysé anebo pýřité
Květenství	květy vyvíjeny soliterně na krátkých stopkách z paždí listů
Květy	souměrné, různoobalné, pětičetné, srostloplátečné s dlouhou korunní trubkou a velkými okrouhlými laloky, v různých velikostech a barvách
Opylovací poměry	Cizosprašná
Plody	dvoupouzdrá okrouhlá tobolka (bez okrasné hodnoty)
Semena	velmi drobná, podlouhle elipčitá
Možnost záměny taxonu (+..	z původních druhů především s rodičovským Achimenes patens Benth. (listy v páru nestejné a hrubě zubaté), vše ale komplikováno

	množstvím sekundárních hybridů s A. grandiflora DC., A. skinneri Lindl. nebo A. longiflora DC. (často s většími, ostruhatými květy a listy v přeslenech)
Dlouhověkost	při respektování klidového režimu relativně dlouhověká

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Říjen
Konec doby kvetení	Únor
Doba kvetení - poznámka	kvete po celou vegetaci, růst a kvetení v dlouhodenních poměrech

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - poznámka	produkce 16-24 klux, k udržení kvality v bytech nejméně 4-6 klux, lépe prospívá v pkenních truhlících
Faktor tepla	skladování rhizomů 10°C-16°C až dva měsíce; narašení rhizomů 20°C; řízkování 20°C-26°C; po zakořenění 18°C-20°C, od 24°C větrat; 14°C a méně - pozastavení růstu; generativní množení: výsev 22°C
Faktor vody	množení 80% RVV, po nahrnkování 60%-80% RVV, voda 20°C (ne pod 16°C, ne na list!)
Faktor půdy	propustný lehký substrát, např. baltská rašelina s perlitem (pH 5.5-6.5). EC do 1 mS/cm

Užitné vlastnosti

Choroby a škůdci	početné deuteromycety (Colletotrichum, Alternaria, Myrothecium, Oidium, Botryotonia, Rhizoctonia, Phytophthora, Cylidrocarpum, Fusarium); ze škůdců mšice (Idiopterus, Macrosiphium), třásněnky (Thrips), molice (Trialeurodes), štítenky (Pulvinaria, Coccus, Saissetia), roztoči (Polyphagotarsonemus), háďátka (Trichodorus, Scutellonema)
Doporučený spon pro výsad..	produkce: narašení rhizomů 1400-1600 /m2; 8-9 cm hrnky až 120 /m2; konečné rozestavění dle odrůdy 30-48 rostlin /m2

Množení

Množení	Řízkování, Listové řízky, Vrcholové řízky, Osní řízky a „in vitro“ (mikropropagace)
Množení - poznámka	množení rhizomy: v prosinci, nevyrovnané rašení, jen pro odběr řízků od března do června; listové řízky: pouze k produkci rhizomů;

	výjimečně i oddrolené šupiny z rhizomů - při nedostatku množitelského materiálu
Mezihrnky	2-3 cm multiplata (přepichování z výsevů) nebo 5 cm hrnky s jedním řízkem u zaštipovaných kultur (též konečné hrnky pro miniplanten)
Konečné hrnky	8-10 cm hrnky dle vzrůstu odrůdy (tři řízky nebo 3-5 rostlin z multiplat)
Retardace	daminozid 0.1%-0.2% (u nás nyní nepovolen), chlormequat 0.3% - dle potřeby u vzrůstnějších odrůd po 8-10 dnech opakovat
Reakční doba	exaktní data dosud neprověřena
Doba kultivace	z řízků v 8 cm hrnkách dle ročního období 8-10 týdnů, zaštipované v 10 cm hrnkách o 2-3 týdny déle; z výsevů 20-26 týdnů
Odrůdy	několik set hybridních odrůd v široké paletě barevných odstínů, lišících vzrůstem a velikostí květů (drobnokvěté ´Ambroise Verschaffelt´, ´Vivid´, ´Camillo Brozzoni´, ´Claret´, ´Tarantella´, ´Sabrina´, zvlášť velkokvěté ´Erlkönig´, ´Doris´, ´Tetra Beauty´, ´Kim Blue´ a další); také plnokvěté ´Desirée´, ´Stan Delight´, ´Petite Fadette´ atd; pro výsevy F1 hybridy ´Palette´, ´Carmencita´, ´Primadonna´

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF	• S 1: přední pravá loď... / ZF - S - Experimentální zahrada - skleník

Ostatní

VBN statistiky	obrat na VBN zanedbatelný: r.2005 jen asi 63 tisíc prodaných hrnků (meziroční nárůst okolo 10%) s obratem 63 tis.eur - z toho 33 tisíc "overig rood" a 30 tisíc "overig blauw"
Odkazy	• Vlahos J.C. (1990): Daylength influences growth and development of Achimenes cultivars. HortScience 25 (12): 1595-1596; Stahn B.& al. (1987): Grünpflanzen in Tabellen und Übersichten. VEB Deutscher Landwitschaftverlag, Berlin.
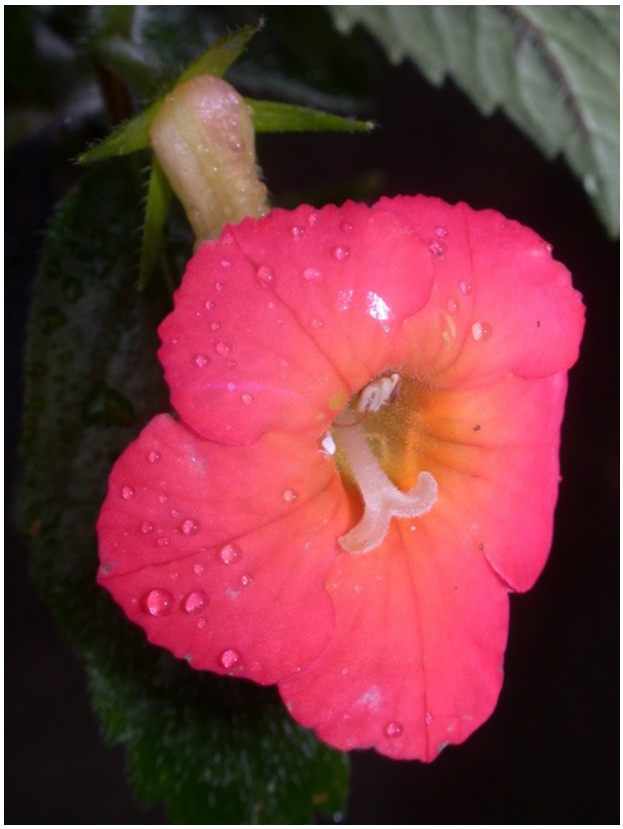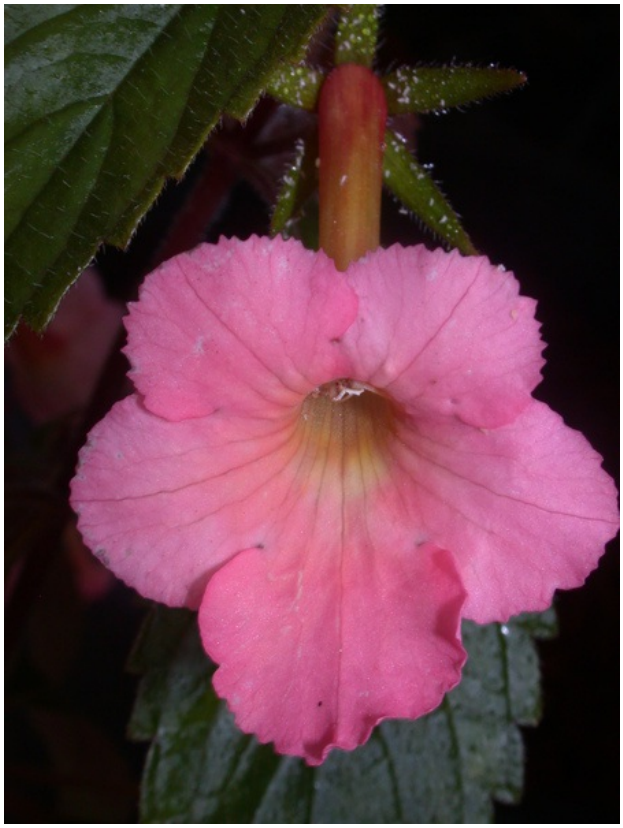
Grafické přílohy